

Domstolspodden

Avsnitt 1: Varför ska vi prata med omvärlden?

16 juni 2017

Domstolarna skriver alltfler pressmeddelanden. Fler och fler domstolar tar plats i sociala medier. Domare har börjat twittra.

Förr gällde ofta uttrycket att "domen talar för sig själv". Vad innebar det? Har synsättet ändrats? I Domstolspoddens pilotavsnitt ger gästerna sin syn på kommunikation och berättar om personliga erfarenheter. När ett enskilt mål väcker riktigt stor uppmärksamhet – spelar det då någon roll om domstolen själv är aktiv eller inte i sin kommunikation? Varför blir vissa fall mer uppmärksammade än andra? Borde domstolar ibland rent av öka uppmärksamheten kring vissa fall när det finns ett allmänintresse? Domstolar och sociala medier – hur ser gästerna på det?

Gäster: **Ylva Norling Jönsson**, lagman Helsingborgs tingsrätt; **Anders Hagsgård**, lagman Förvaltningsrätten i Göteborg; **Mari Heidenborg**, justitieråd Högsta Domstolen; **Fredrik Wersäll**, president Svea hovrätt

Programledare: Jesper Nietzsche, presskommunikatör Domstolsverket

Musik

JESPER: Hej och välkomna till Domstolspodden! Som namnet antyder är det här en podd från Sveriges Domstolar och det här är det allra första avsnittet. Jag som pratar heter Jesper Nietzsche och jag arbetar som presskommunikatör på Domstolsverket.

Temat i dag, premiäravsnittet för Domstolspodden, är domstolars kommunikation med omvärlden. För att diskutera detta har vi bjudit in fyra gäster som har väldigt stor erfarenhet och stort intresse och stort engagemang för frågor som på olika sätt rör domstolars kommunikation.

Jag säger varmt välkommen till Domstolspodden Ylva Norling Jönsson, chef för Helsingborgs tingsrätt.

YLVA: Tack så mycket.

JESPER: Jag tänker, när vi börjar programmet här, ”podd” är det intressant att ställa frågor kring. En podd för Sveriges domstolar, vad är det för poäng med det tycker du?

YLVA: Jag tycker att det är en ganska stor poäng med det. För mig så är det väldigt viktigt att domstolar tar plats i samhället och hörs och syns. Och då tror jag att ett traditionellt sätt att göra det är att markera närvaron till exempel genom den fysiska domstolsbyggnaden. Den var ofta ganska pampig och centralt placerad. Men i det samhället som vi lever i nu så tror jag att det är viktigt att vi också kan ta plats i den digitala världen. Då tycker jag att en podd känns både som ett väldigt kul komplement men också ganska naturligt komplement till andra sociala media, hemsidor och annat.

JESPER: Jag vill också säga varmt välkommen till Anders Hagsgård, chef för Förvaltningsrätten i Göteborg. Välkommen till Domstolspodden!

ANDERS: Tack!

JESPER: Jag har ju förstått att du lyssnar på en hel del poddar själv. Kan du nämna en favoritpodd – och kort förklara vad det är som är så bra med just den?

ANDERS: Alltså, jag är mycket musikintresserad så jag lyssnar gärna på musikpoddar. Det finns en musikjournalist som heter Jan Gradvall som har en podd som jag tycker är mycket bra. Och skälet är att han är kunnig och han får ofta till intressanta samtal. En reflektion jag har gjort är att även om ämnet först inte verkar särskilt intressant så kan det verkligen bli intressant allteftersom samtalet fördjupas.

JESPER: Spännande! Då får vi hoppas att Domstolspodden kan leva upp till den typen av förväntningar också. Mari Heidenborg, domare i Högsta domstolen, välkommen till Domstolspodden!

MARI: Tack!

JESPER: Och jag vet ju att du har varit med i en podd tidigare, Retorikpodden.

MARI: Mm.

JESPER: Utifrån den erfarenheten, om man jämför att vara med i en podd och jämför det med att vara med i en mer regelrätt intervju. Kan du beskriva skillnaden?

MARI: Ja, men på många sätt är det lika men det som jag tyckte var skillnaden, det positiva, det var just att det var inte på förhand klart vart samtalet skulle ta vägen. Utan kom man in på bra linje och en bra fråga, då fortsatte man på den. Det var inte så styrt och det blev också just ett ganska levande samtal. I en podd kan man också väcka intresse på ett annat sätt än vad man kanske gör i en intervju.

JESPER: Det får vi också ta fasta på under första avsnittet av Domstolspodden. Jag skulle också vilja säga varmt välkommen till Fredrik Wersäll, chef för Svea hovrätt.

FREDRIK: Tackar!

JESPER: Det går ju inte att ha ett radioinslag, ett poddradioinslag, utan att ha den klassiska sportradiofrågan, så du får den. Hur känns det att vara med i Domstolspodden och hur har du laddat upp inför inspelningen?

FREDRIK: Det känns mycket bra, ska jag säga. Uppladdningen består av lättare jogging och styrketräning.

Skra

FREDRIK: Nej, men skämt åsido så, precis som Mari sa, så tycker jag att en fördel med den här programformen är att man inte riktigt vet vart samtalet leder. Därför har jag inte repeterat in så mycket svar utan vi talar ju om saker som vi kan rätt väl, och därför litar jag på spontaniteten i samtalet.

JESPER: Kul, då är vi i gång med programmet.

Musik

JESPER: Som vi sa inledningsvis, ämnet för podden i dag är domstolars kommunikation med omvärlden. Och jag tänker att vi helt enkelt börjar med ett avstamp i den frågan: Varför ska domstolar kommunicera med om världen? Ylva, vad tycker du?

YLVA: Som jag sa på din inledningsfråga så tycker jag att det är jätteviktigt att domstolarna tar plats och syns i samhällsdebatten. Det tycker jag därför att jag tror att det här samhällskontraktet som många pratar om nu, det bygger på att allmänheten har tillit och förtroende för myndigheterna. Men det bygger också på att myndigheterna levererar och på något sätt gör sig värdiga den här tilliten och förtroendet. Och det är skälet för mig. Då tycker jag att kommunikationen är jätteviktig. Sedan tycker jag också att det är en service till allmänheten. Juridiken bli mer och mer komplicerad och de rättegångar vi har i dag är oftast väldigt långa, det kanske slutar i en dom på sjuttio sidor. Då kan det inte vara så att allmänheten antingen måste beställa ut den här domen, lägga ner tid på att läsa sjuttio sidor eller ta del av någonting som någon annan har skrivit som kanske är helt fel. Det är helt enkelt en serviceåtgärd, att man på ett ganska enkelt och smidigt sätt kan få korrekt information om vad den här domen innebär.

JESPER: Och Mari?

MARI: Jag kan helt stämma in i det som Ylva sa där, att ytterst handlar det ju om förtroendet för oss domstolar – och egentligen i förlängningen för hela det demokratiska systemet. Det är jätteviktigt med tillit och förtroende. Men jag tror också just det här att vara först på bollen, att det är vi som... när vi kommunicerar ut våra domar och vad vi gör i domstolarna, så är det också vi som är först på bollen. Det är vi som talar om att ”det här är vad domen säger”. För om inte vi gör det så är det någon annan som finns på den arenan och tar den platsen. Och det såg vi väldigt tydligt innan vi började vara mer kommunikativa. Då var det andra som kommenterade våra domar och som tolkade dem – det blev fel i ganska stor utsträckning. Så jag tror att det är jätteviktigt just det här att det är vi som är först och vi som ändå leder debatten på det sättet.

JESPER: Fredrik?

FREDRIK: Ja, om man ser på en vanlig nyhetssändning så kan halva programmet bestå av nyheter från domstolarna i olika avseenden. Vi sysslar ju med konflikter och konflikter intresserar alltid väldigt många människor. Och precis som Mari sa så tror jag väldigt mycket på att vi ur ett folkbildningsperspektiv har en mission att fylla. Nämligen att tala om vad vi håller på med och förklara våra domar och beslut. För det finns... Man märker att när man gör det så väcker det ett enormt intresse.

JESPER: Mm. Anders?

ANDERS: Ja, tidigare har det funnits en tradition i svensk domstol att ”domen talar för sig själv”, och den tror jag inte håller. För ofta kan man ju inte förklara de stora sammanhangen i en dom, och det är väldigt svårt för människor som inte har överblicken att förstå detta. Jag är ju med i domstolarnas mediegrupp och jag får rätt mycket frågor från journalister. Mycket handlar ju om att förklara sammanhang: Hur förhåller sig den här domen till det större systemet och hur förhåller sig olika regelverk till varandra? Och vi kan systemet och jag tror att vi har en väldigt viktig pedagogisk uppgift i att förklara systemet.

JESPER: Jag skulle vilja haka på den frågan. För jag tycker att den här... när du lyfter, Anders, frågan att ”domen talar för sig själv”, så är det egentligen en tradition där man från domstolarnas sida tidigare – om vi tittar tio-femton år tillbaka – väldigt ofta egentligen sa på frågor från media ”Nej, jag kommenterar inte detta”. Man hänvisade till den skrivna domen. Men varför var hållningen, inställningen, bland många domare just den att säga att ”domen talar för sig själv”, Ylva?

YLVA: Jag tror att det självklara svaret är att domaren var väldigt rädd för att inte uppfattas som objektiv och att domaren också var rädd för att kanske yppa någonting som kanske hade sagts under en hemlig överläggning. Och genom att hänvisa till domen så är man alldeles säker på att det enda jag uttrycker är det jag har skrivit ner i domskälen. Men det här håller inte längre och

anledningen till det är just att om inte vi berättar om domen på ett enkelt och begripligt sätt så berättar någon annan om domen. Och de uppgifterna är ofta inte korrekta. Vi kan inte längre kräva av medborgaren att den ska ha tid och tillfälle att sätta sig in i våra domar som blir mer och mer komplexa, längre och längre och utförligare och utförligare. Dessutom så är det så att någon annan kommer att skriva om domen på ett osakligt sätt.

JESPER: Fredrik?

FREDRIK: Alldeles särskilt svårt tror jag att man tyckte att det var i domstolar som dömer kollegialt, alltså flera domare, där det var väldigt känsligt att någon domare skulle gå ut och förklara hur de andra hade resonerat. Det innebar att till exempel högsta domstolen och hovrätterna var väldigt försiktiga. Men det där är en alldeles onödig ängslan, därför man kan känna sig väldigt trygg med att i alla fall modernt skrivna domar innehåller så mycket information att håller man sig till den så är man på den säkra sidan. Och det innebär att... erfarenheten visar att det är inte svårt för en ensam domare, som har varit med i sitsen, att förklara en domstolsdom ens i en kollegial sammansättning.

JESPER: Mari?

MARI: Jag tror också att möjligtvis en förklaring kan ligga i att tidigare så var den mer... Alltså, man behövde inte förklara domarna på det sättet. Det fanns en mer auktoritär ton i samhället. Som domare så hade man tolkningsföreträdare. Man behövde inte förklara vad man gjorde utan det räckte att man gav sin dom och sedan fick faktiskt allmänheten rätta sig efter det. Med den kultur vi har och som växer alltmer med sociala media, med granskande journalistik och överhuvudtaget – det är mycket lättare för människor i dag att göra sig hörda i debatten – så kräver också det att man från domstolarnas sida går ut mycket mer. Men det fanns inte det behovet om man går lite längre tillbaka i tiden.

JESPER: Ja... Anders?

ANDERS: Ja, och så tror jag att det fanns en stor oro hos domarna. Man var inte van vid detta. Man var rädd att man skulle behöva stå till svars för domen. Men min erfarenhet av journalister är väldigt positiv. Ofta vill de få förklarat för sig och förstå sammanhangen och har en väldigt positiv inställning till att man ställer upp på intervjuer.

JESPER: Exakt. Och jag är ändå nyfiken här, för det är inte så förskräckligt lång tid sedan som vi talade om ”domen talar för sig själv”. Ni själva, har ni tidigare under era karriärer i domstol varit inne på den linjen att ”Nej, det jag har att säga, det står i domen”? Fredrik.

FREDRIK: Jag var referent, för de som minns det, i det så kallade Tumbamålet när jag var i Högsta domstolen. Och där var inställningen bland justitieråden att det var fullständigt uteslutet att något enstaka justitieråd skulle gå ut och kommentera den här domen. Det innebar att vi blev uthängda allihopa med stora bilder i Expressens mittuppslag, vilka mossiga och egendomliga typer vi var som satt där i domstolen.

Skratt

FREDRIK: Och den där erfarenheten ledde mig till slutsatsen i alla fall, att det hade nog faktiskt varit bättre om vi hade försökt förklara den där domen.

JESPER: Ja, okej, men där och då så höll du dig till linjen egentligen att: ”Nej, det...”

FREDRIK: Jag tyckte att det var tokigt redan då ska jag säga. Men som junior i...

Skratt

FREDRIK: ... justitierådskretsen hade jag inte det inflytandet.

JESPER: Nej. Ja, Mari?

MARI: Ja, men jag minns att när jag började som rådman i början av 2000-talet och sedan engagerade mig i de här frågorna om att vi skulle kommunicera mycket mera. Det var ett ganska massivt motstånd inledningsvis. Många av de äldre domarna, nästan allihop, tyckte ju att det var ganska galet det som vi försökte göra. Det var väl en och annan klapp på axeln, att "Vad är det ni... Ska ni gå ut och förklara våra domar? Vad tänker ni göra?" Och det fanns ett motstånd mot att göra det här. Säkert bottnar det i viss mån kanske i att man tyckte det var obehagligt och så vidare. Men just den här gamla traditionen att "det gör vi inte", det var ganska hårt. Det satt ganska hårt inne.

JESPER: Samtidigt så ser vi ju nu, man kan titta på antalet pressmeddelanden från domstolarna. Jämföra med tio år tillbaka och se att det är en explosionsartad utveckling där. Fler domare syns och hörs i media. Och det kokar ju ner till frågan: Varför? För en förändring sker ju inte av sig själv. Vad är det som har drivit på den här förändringen tror ni?

MARI: Om jag får fortsätta...

JESPER: Ja, Mari, varsågod.

MARI: När vi började jobba med de här frågorna så handlade det både om att jobba utåt mot journalister och bli mer tillgängliga. Men ett uttalat syfte då med mediegruppen och så vidare, det var också att försöka påverka våra kollegor och lobba för just det här att det var någonting bra med att vara mer öppen mot media. Och efter ett tag kunde vi också se att rapporteringen faktiskt blev lite bättre, vi fick ju hjälp med att göra lite olika undersökningar. Sedan är det väl så att ju längre tiden går och ju längre man håller på, desto fler ser det positiva i det.

JESPER: Har vi fler tankar kring just vad det är som har påverkat utvecklingen till att alltfler domstolar och domare blir öppna. Anders?

ANDERS: Ja, bortsett från att vi har en skyldighet att informera och görs också ur ett internt perspektiv, så tycker jag att det har varit bra. För trycket från massmedia har ökat och när vi själv lägger ut det... gör pressmeddelande och lägger ut det på hemsida och så vidare, då styr vi informationen och behöver lägga mindre interna resurser på att informera. Och vi gör det faktiskt på ett bättre och mer professionellt sätt.

JESPER: Fredrik du...?

FREDRIK: Ja, det är en blandning av positiva och negativa erfarenheter kan jag säga. Alltså, den positiva erfarenheten är ju att när man har lagt sig vinn om att skriva ett vettigt pressmeddelande, som beskriver ungefär det som står i domen, så får man en bra spegling av domen. Och ibland kan det ju vara så att tidningarna inte skriver någonting alls, vilket ju också kan vara väldigt positivt "Jaha, Svea hovrätt har dömt ungefär som de brukar göra i enlighet med lagen, det är väl ingen nyhet?" I stället för att någon förklarar att "Det här var ju tokigt". Å andra sidan finns det ju rätt kraftiga negativa erfarenheter av att inte kommunicera. Alltså, där man överrumplas av ett medieintresse i en situation där man kan konstatera efteråt att det hade varit jättebra om vi hade försökt att tala om varför det blev på det här sättet.

JESPER: Och ni är flera som nickar instämmande här. Jag tycker att den här är spännande alltså. Har ni den typen av erfarenhet, att inte ha varit aktiv själv och så ser man att medierapporteringen sker på ett visst sätt? Vad tänker ni kring det? Vad finns det för exempel, Ylva?

YLVA: Ja, jag tror att det är exakt det. Och jag tror att det är det som är förklaringen till att de flesta av oss numera inte tycker att det är okej att säga att domen talar för sig själv. Det just att om inte vi är först på bollen, som Mari uttryckte det, om inte vi beskriver domen kort och enkelt, då beskriver någon annan den. Och ganska ofta kanske på sidor där man inte är helt saklig och sidor där man inte ger korrekt information. Då finns det en massa uppfattningar som allmänheten litat på om den här domen som inte alls stämmer. Och det är det vi har sett. Går du längre tillbaka i tiden, för tio-femton år sedan, då fanns inte den här andra rapporteringen. Då var det mer okej att säga "Är ni intresserade får ni läsa domen". Men nu är det faktiskt inte det man gör utan man läser om domen och då är det bättre att man läser vår beskrivning om domen.

JESPER: Jag vill bara fråga här, för jag tänker att samtidigt måste det väl vara så som domstol, precis som alla myndigheter, så måste man också vara beredd att kunna ta kritik om exempelvis en dom väcker ett stort intresse och negativa reaktioner.

YLVA: Precis. Och det är ju så att vi domstolar är maktutövare och vi ska granskas, och det är inget konstigt i det. Men däremot så är det jätteviktigt att när vi granskas och när våra domar debatteras, att de sker utifrån rätt utgångspunkter. Att det finns en bra återgivning av domen i botten. Då kan vi också ta debatten på ett helt annat sätt.

JESPER: Fredrik.

FREDRIK: Ja, för mig och för Svea hovrätt kan man nog säga att det så kallade Tenstamålet var en väldigt nyttig läxa. Om jag får ta... Får jag ta den?

JESPER: Absolut.

FREDRIK: Det var sex väldigt unga pojkar i femton-, sextonårsåldern som var åtalade för våldtäkt mot en flicka i samma ålder, ungefär i femtonårsåldern. Tingsrätten fällde och hovrätten friade. Och av hänsyn till de här barnen, för det var ju barn det här, så skrev inte hovrätten något pressmeddelande. Och det där målet visste vi inte riktigt att det hade uppmärksammats men... Jag satt i färjekön ut till landet en fredagseftermiddag och hörde på ekot att hovrätten hade friat några pojkar för en gängvåldtäkt. Jag tänkte "Jaha, oj, vad är detta?". Och sedan exploderade det fullständigt. Det var någon som hade skrivit något inlägg på Facebook, av ganska snaskigt slag, som vid tolvtiden på lördagen hade delats och gillats fyrtiotusen gånger, tror jag. Jag hade tänkt ta semester i veckan efter – jag fick sitta i radio och tv och prata med tidningar precis hela veckan. Det där var väldigt, väldigt nyttigt faktiskt. För det är väldigt lätt att konstatera att hade vi skrivit ett pressmeddelande och förklarat den juridiska grunden för avgörandet – att det avsåg en väldigt begränsad fråga inom ramen för våldtäktsbestämmelsen, nämligen bara frågan om "hjälplost tillstånd", där lagstiftningen dessutom hade förändrats, och att det var nyanser och man hade gjort en annan bedömning – så är jag helt övertygad om att det hade inte blivit en rad. Det hade inte skrivits någonting om det. Och efter det så sa vi oss det att det är jättebra om vi är på, på det sättet att vi alltid skriver pressmeddelanden om det är mål som kan uppmärksammas. Även om det leder till att det inte uppmärksammas – och det kanske är, som jag sa tidigare, en väldigt bra effekt av ett pressmeddelande.

JESPER: Ja, vad tänker ni kring detta just utifrån mål och att det blir en uppmärksamhet och att domstolen själv inte varit aktiv? Ylva.

YLVA: Det där är ju en svår fråga för vi brukar ju alltid säga att domstolen ska inte skapa uppmärksamhet kring ett mål utan vi ska i stället svara på en uppmärksamhet som redan finns. Och det är förstås jättesvårt att veta när den här uppmärksamheten uppstår och vad är ett stort intresse och hur ska vi mäta det? Måste det ha funnits en artikel i en tryckt tidning eller räcker det att det finns på sociala medier? Men det du säger då är att man skriver pressmeddelande och att det leder till att det inte bli någon nyhet, det är förstås väldigt bra fast jag är inte säker på att det

hade gått så i det fallet. För där kanske man ändå hade kritiserat er dom och det hade kanske ändå blivit en debatt. Däremot så tror jag att då hade man haft en saklig bakgrund och det hade antagligen varit enklare för dig att gå in i intervjuer och sådant, därför att man hade kunnat lita på att det fanns en korrekt bakgrundsinformation.

JESPER: Ja. Anders.

ANDERS: Jo, men inte sällan tror jag det är så att ibland kan en dom verkligen framstå som märklig utåt. Man undrar hur kunde det gå på det här sättet. Och ibland är det så att man har friat någon och någon tycker att det finns överväldigande bevisning, men vi har en princip som säger att vi ska hellre fria än fälla i Sverige. Och börjar man rucka på det då är man ute på det sluttande planet. Ibland gäller det att förklara liksom hur det här större sammanhanget ser ut. Ibland kan det vara luckor i lagstiftningen som domstolen inte kan täppa till. Alltså, det blir en konstig konsekvens, men det beror inte på domstolarnas tillämpning utan det beror på lagstiftningen. Att den lagstiftaren har inte tänkt på detta eller liksom ja... det fick andra konsekvenser än lagstiftarna hade tänkt sig. Och då tycker jag att det är viktigt för domstolarna att peka på detta, att detta är en konsekvens av lagstiftningen. Sedan behöver ju inte vi ta ställning till hur man ska lösa detta men det är viktigt att lyfta upp frågan. Så att överhuvudtaget sätta saker i ett större sammanhang och förklara bakomliggande principer.

JESPER: Alltså, det kokar ner också där till en mer aktiv inställning från domstolens sida när det gäller förklaringar. Fredrik du...

FREDRIK: Ja, effekten i det här konkreta fallet blev ju att domstolen blev uthängd. Och det ska vi ju klara, vi är ju proffs på detta, så det är inte så konstigt. Men det som framför allt inträffade var ju att såväl de här tilltalade barnen som brottsoffret blev ju uthängda på ett sätt som de definitivt inte skulle ha blivit om vi hade varit lite... skrivit ett lite förebyggande pressmeddelande. Och det är väl också en lärdom. Att det är inte bara av hänsyn till oss själva utan även om vi inte ska skapa uppmärksamhet onödigtvis kring där barn är inblandade. Så kanske de är betjänta av att vi ändå försöker förklara våra avgörande för att försöka undvika negativ publicitet och uthängande publicitet.

MARI: All information i dag är så otroligt lättillgänglig. Jag vet att för några år sedan så inträffade ett mord på Kungsholmen, mina barn var då i skolåldern, och jag visste inget mer än att det hade varit just ett mord. När jag kom hem så hade bägge mina barn fullständig information om vem som var död och vilka som var misstänkta och vad som hade hänt. Och all den informationen hade de hämtat, naturligtvis, från nätet på olika sidor. De visste allting. Så jag tror att, precis som Fredrik är inne på, att det här att vi ska skydda och inte uppmärksamma när det är barn inblandade och så vidare, jag tror att även i de fallen så... i de allra flesta fallen så är även de hjälpa av att vi ger ett pressmeddelande med relevant information.

JESPER: Jag tänker på en annan sak där också, för det vi pratar om nu är mycket domstolens... ni ska inte väcka uppmärksamheten utan ni ska möta ett intresse. Men jag undrar, är det alltid... är det liksom en lagbundenhet i det? Kan det finnas mål där ni från domstolens sida faktiskt kan se att ni borde skapa ett intresse? Nu tänker jag förstås inte på brottmål, men finns det mål där man ser att här finns ett allmänintresse men massmedia har inte hittat det än. Vad säger Anders?

ANDERS: Jag har ju arbetat i... i förvaltningsdomstolar prövar man alla mål där en person klagat på ett myndighetsbeslut, det kan vara Skatteverket, Migrationsverket och så vidare. Och då kan jag ett exempel. För några år sedan var det ett mål om någon som hade fått betala licensavgift för att han tittade på tv på sin dator. Det kom i högsta förvaltningsdomstolen fram till att när man tittade på tv på sin dator via internetuppkoppling, då behövde man inte betala tv-licens. Det här målet berörde en enda person men det här berörde ju större delen av svenska befolkningen. Och så är det ju med många förvaltningsmål, det kan handla om hur man räknar ut eltaxan eller om man kan ha övervakningskameror på drönare och så vidare. Så där finns ett helt annat

allmänt intresse, att ett enskilt mål kan ha betydelse för en mycket stor grupp. Det är lite på samma sätt i ett brottmål, där är det andra drivkrafter. Det finns en helt annan dramaturgi i de målen.

JESPER: Ja, det här var ju spännande! Vad säger ni från allmänna domstolar, alltså hovrätt och tingsrätt och högsta domstolen? Borde ni kanske säga så här ”Nej, nej, ni ska inte prata med oss. Ring till förvaltningsrätten i stället så får ni reda på mål som verkligen...”, *skratt* ... nej men förlåt. Fredrik, vad tänker du?

FREDRIK: Jag är ju engagerad i pressetiska frågor och där skiljer man ju på ett nyfikenhetsintresse och ett allmänintresse. Och kanske väldigt mycket av brottmålen är mer av ett nyfikenhetsintresse, men domstolarna har mycket makt i dag. Domstolarna med den vida lagstiftning vi har agerar ju lagstiftare i väldigt stor utsträckning. Inte minst på förvaltningsrättssidan. Det är alldeles uppenbart att det finns ett mycket stort allmänintresse för våra avgöranden, inte minst från de högsta instanserna. Och det är oberoende av om det gäller vargjakt eller miljö rätt eller vad det kan vara för någonting. Där har vi ju, tycker jag, en informationsskyldighet på samma sätt som lagstiftaren har en skyldighet att tala om vad som gäller så ska domstolarna tala om, inte minst när vi bryter ny mark och kommit med nya avgöranden som påverkar människorna. Det är alldeles uppenbart.

JESPER: När det gäller effekterna för domstolen, mer aktivt arbete gentemot massmedia, vad har ni sett i era domstolar? Vad ger det för effekter och för nyttor? Ylva, i Helsingborgs tingsrätt, har du... Kan du se att: Det här, genom att vara mer aktiva så har vi fått ett antal nyttor. Vi har fått effekter.

YLVA: Alltså, en uppenbar nytta är ju att genom att vara mer aktiva med pressmeddelandet till exempel, att informera inför stora rättegångar att det kommer hända det här och det här under de här dagarna och något annat under andra dagar – då underlättar det för domstolen. Vi får ut korrekt information. Men sedan tycker jag också att en effekt som vi inte riktigt hade räknat med när vi började använda oss av sociala medier, det är också att det har betytt väldigt mycket för den interna kommunikationen. Det var inte någonting som vi hade tänkt på i förväg. Det har helt enkelt ökat arbetsglädjen. Det har ökat samhörigheten.

JESPER: Är det bara domstolarna som tjänar på att ni är mer aktiva?

MARI: Nej, alla tjänar på det.

JESPER: Vilka är alla här?

MARI: Jag tror ju att alla ur allmänheten... Det handlar ju om hela samhällskontraktet, som Ylva var inne på, det här att man måste känna förtroende för det som dom stolen och myndigheterna gör och kan vi då få ut information på ett bra sätt och återger vad vi gör så ökar vi förtroendet. Medborgarna och allmänheten kan känna sig mer trygga: ”Om jag blir utsatt för brott, då kommer det att hanteras på det här sättet”.

JESPER: Jag tänker att vi har rört oss ganska mycket kring frågor just kring mål, kring enskilda mål när de skapar uppmärksamhet. Men ni så väl som många av era kollegor vid andra domstolar förekommer ju i media även i andra frågor. Och jag tänker, Fredrik, du har ganska nyligen varit med i dels Ekots lördagsintervju och pratat om bland annat Kevinfallet och terrorlagstiftningsfrågor. Du var också med i Domstolen, SVT:s tv-serie under våren och pratade bland annat om långa häktningstider och frågor kring uppsåt. Den typen av intervjuer som handlar om frågor utöver enskilda mål, vad är det som du tycker är... Som gör att du ställer upp, tackar ja och vill vara med i de sammanhangen?

FREDRIK: Därför att det finns ett stort intresse för den här typen av frågor. Det är alldeles uppenbart. Och det kanske låter pretentiöst men jag ser ju en folkbildningseffekt av de här typen av program. Där man i lugn och ro och i sansade former får beskriva systemen och hur det hänger ihop och hur rollfördelningen ser ut i rättsväsendet och så. För det är självklart för oss som jobbar i rättsväsendet men det är inte alldeles självklart för en... inte ens för en bildad allmänhet. Kan man bidra till att förklara detta så tror jag att man ökar förtroendet för rättsstaten – och dessutom stillar en kunskapshunger som jag tror finns.

JESPER: Ni nickar instämmande runt bordet här också. Jag tänkte att den här frågan handlade ju också om... Man kan få frågor om enskilda mål men man kan också få frågor som rör annat än målen. Ser ni att det finns sammanhang som är självklara att ställa upp i? Och finns det frågor som ni känner att ”Men att det här är faktiskt inte en fråga som jag som domare eller som domstolschef vill eller kan ta”.

MARI: Jag tror att det är viktigt att man också väljer vilka sammanhang man är med i. Att man väljer sådana sammanhang där man får, så att säga, där man får komma till tals på ett vettigt och bra sätt. Jag tror inte att man ska ge sig in i vilket debattprogram som helst. Man ska välja sammanhangen.

JESPER: Men Domstolspodden var okej att vara med i?

MARI: Absolut!

Skratt

JESPER: Det var ju för väl. Ylva, vad tänker du kring...

YLVA: Det finns ju två självklara gränsdragningar, tycker jag. Och det ena är att jag skulle alltid akta mig väldigt noga för att komma in på någonting som kan uppfattas som en bedömning i ett pågående mål. Även om det inte är mitt mål och även om det inte är ett mål ens vid min domstol. Det skulle jag inte göra. Och sedan så gäller det ju också att hålla den här gränsen mot när andra kan börja ifrågasätta min objektivitet. Det är ju förstås inte alldeles lätt alla gånger. Men så länge man håller sig på den förklarande sidan och just har den här fortbildningstanken och tänker att nu vill jag ge korrekta fakta och jag vill beskriva bakgrunden. Jag vill sätta in den här frågan i ett större sammanhang. Jag vill helt enkelt göra den mer begriplig. Då är det ju alltid okej, menar jag.

JESPER: Anders, vad säger du? Är det... De här frågorna kring gränsdragning och balans, när man som domare och domstolschef...

ANDERS: Alltså, vi är ju i förtroendebranschen. Det är viktigt att vi har ett förtroende hos allmänheten och det är det jag hela tiden tänker på. Skulle det här på något sätt kunna skada mitt förtroende eller få det ifrågasatt, då skulle jag säga direkt nej. Och som Ylva var inne på, ibland får man frågor som lite berör om hur en pågående tvist ska bedömas, och det tycker jag att det vill jag absolut inte yttra mig om.

JESPER: Ja, Fredrik.

FREDRIK: Jag tror att det... Jag håller helt med om det att man måste akta sig för att prata om enskilda fall, för det är ju en fälla som det är lätt att falla i – och som media gärna vill att man faller i eftersom det ofta är enskilda fall man vill tala om. Men min erfarenhet är att man behöver inte vara för försiktig heller därför att erfarenheten är trots allt att om man säger det, även i direktsänt program, att ”Det här fallet är pågående, jag kan inte kommentera det”, så respekteras det. Och det gör att man behöver inte säga nej, men man ska göra klart från början att kommer du in på frågor som handlar om det här enskilda fallet, då kommer jag att säga att jag kan inte kommentera det här fallet. Så ofta kan man prata runt frågan.

JESPER: Men det låter som att i förlängningen så... När vi började prata om att ”domen talar för sig själv”-inställningen och ännu mer försiktig inställning till media, och när vi nu pratar om att domstolen över tid också har utvecklat sin kommunikation med massmedia, blivit mer aktiva. Att det fortfarande finns saker kvar också när det gäller försiktighetsaspekterna kontra att själv... För det du säger här, Fredrik, är ju att vara aktiv även i mötet med journalisten eller vem det nu vara månde, och vara tydlig med hur ser domstolens roll ut i den här frågan, vad kan jag svara på och vad kan jag inte svara på.

YLVA: För mig går ju den viktigaste gränsdragningen just kring att det är ett pågående mål. Det här med ”domen talar för sig själv”, då har vi ju redan avkunnat domen. Och där är jag i dag betydligt mycket mer benägen att gå in och förklara, oavsett om det är mitt eget mål eller någon annans mål, än jag var tidigare. Men däremot så är jag precis lika försiktig när det gäller bedömning, att närma mig någonting som kan uppfattas som en bedömning i ett pågående mål. Oavsett om det är hos oss eller hos någon annan.

JESPER: Jag tänker också att vi... Vi har pratat väldigt mycket nu om massmedia och om domstolen och domares möte med journalister. Där är det en utveckling som det har hänt väldigt mycket på, inte minst de senaste tio åren. Men vi är ju just nu inne i en tid där det händer väldigt mycket på väldigt kort tid, sociala medier. Sverige domstolar och sociala medier. För att lite snyggt sladda över till det området så tänker jag att vi börjar med en jättekort och snabb gallup. Era domstolar i sociala medier som myndigheter, finns ni där och vilka sociala medier finns ni i? Anders Hagsgård, Förvaltningsrätten Göteborg, finns Förvaltningsrätten i Göteborg i sociala medier?

ANDERS: Ja, vi har en egen Facebook-sida. Den är inte särskilt utvecklad men vi har en egen sida.

JESPER: En Facebook-sida.

ANDERS: Mm.

JESPER: Mari Heidenborg, Högsta domstolen.

MARI: Kommer inom inte alltför lång... inom kort hoppas jag, att finnas på Twitter.

JESPER: På Twitter? Som Högsta domstolen på Twitter?

MARI: Ja.

JESPER: Ja. Fredrik Wersäll, Svea hovrätt.

FREDRIK: Vi har i rätt många år varit på Twitter men vi har använt det som ett sätt att förmedla nyheter i första hand. I övrigt så har vi inte någon offentlig Facebook-sida eller så.

JESPER: Jaha, så Twitter för Svea hovrätt, ja. Ylva Norling Jönsson, Helsingborgs tingsrätt.

YLVA: Vi har en aktiv närvaro på Facebook, Twitter och LinkedIn och har jobbat ganska mycket med de medieformerna.

JESPER: Det är spännande här också att resonera kring varför ni är där och vad ni har sett för effekter av att som domstol finnas med myndighetskonton i olika sociala kanaler. Kan du säga någonting om vad det har gett?

YLVA: Mm. Vi tycker att det har gett mycket. Dels så är det så att vi var inne lite på det innan, att det har faktiskt skapat en arbetsglädje och en stolthet. Och det här var en bonuseffekt. Det hade vi inte alls tänkt på och hade inte räknat med det heller, men det är faktiskt ganska kul. Vi gör ganska mycket inlägg, vi har gjort lite småfilmer och vi har informationsinlägg och det här har engagerat väldigt många medarbetare. Så det är inte så att det är några utvalda domare som sitter och pular med det där utan alla är faktiskt med. Vi har notarier och vi har handläggare och vi har ordningsvakter som är väldigt engagerade i det här. Och de flesta tycker att det är hemskt kul. Nu har det kommit ett nytt inlägg och så tittar vi på det och så blir vi lite stolta allihopa och så sträcker vi på oss. Det är roligt. Vi tycker också att vi ser att det har blivit ett större intresse. När vi rekryterar nya medarbetare så har vi fler sökanden och fler sökande med en annan bakgrund än vad vi haft tidigare. Inte de givna nyutexaminerade personerna utan även personer som har lite längre yrkeserfarenhet och kanske kommer från ett annat håll. Det tycker vi är jätteroligt. Sedan tror och hoppas vi att vi har gett en bättre service. Vi lämnar ju ren information om att telefonväxeln inte fungerar, att vi har en byggarbetsplats som gör att det kan vara svårare att hitta en parkering och att det här målet, det stora uppmärksammade målet kommer att sättas ut om fjorton dagar och planeringen ser ut så här. Ren information. Och där hoppas vi att det har gett allmänheten en bättre kanal helt enkelt.

JESPER: Och det när det gäller målgrupp, man pratar ju ofta om målgrupp. Men vilka är det ni vänder er till? Vi pratar Facebook för sig och vi pratar Twitter för sig och LinkedIn för sig. Har ni sett så här att, dem här vill Helsingborgs tingsrätt nå med olika kanaler?

YLVA: Ja, där har vi faktiskt en tanke. Vi tycker att Facebook... Vi brukar kalla det för "vår digitala reception". Så där är det tänkt att vi tror att när man ska till tingsrätten för första gången, man ska vittna och man vet inte så mycket om det här, då tror vi att man googlar, det är det man gör. Och då vill vi att vi ska komma upp först. Det ska vara vår hemsida och inte någon annans, och då tror vi att man oftare tänker sig att man går in på Facebook än på den hemsidan som vi har. Den är tyvärr inte alldeles modern. Det pågår ett arbete just nu där vi ska försöka få till en lite modernare hemsida, men vi tror att Facebook-sidan toppar och då är det där man går in och då finns det inlägg. Det finns inlägg om varför man måste vittna, det finns inlägg om vad som händer när man kommer fram, vi har en liten film som beskriver säkerhetskontrollen. Sedan finns det också den här praktiska informationen om att det kan vara svårt att parkera just nu därför att det är byggarbeten runt omkring.

JESPER: Mm, så högt och lågt.

YLVA: Ja, och sedan LinkedIn, det är mer en rekryteringssida. Och Twitter, där tänker vi att de som följer oss där är nog andra domstolspersoner, som jobbar på domstolar runt om i landet. Kanske också, hoppas vi, en hel del allmänt samhällsintresserade och journalister. Så det är lite olika målgrupper för olika kanaler.

JESPER: Jag tänker nu när vi pratar om Twitter. Svea hovrätts Twitterkonto, Fredrik, hur har det funkat och vilka är det ni tänker att ni kommunicerar med via Twitter?

FREDRIK: Ja, det är en väldigt enkel princip, nämligen att vi lägger ut alla våra nyheter på Twitter. Då förstår man att nu har det kommit ett pressmeddelande och nu har det kommit en annan typ av nyhet och så kan man gå in på hemsidan och kika på detta. Vi har pratat rätt mycket om sociala medier i övrigt och känner oss rätt inspirerade av Helsingborg. Men det är också en resursfråga det här. Jag tror mycket på en särskild dimension, som Ylva var inne på och som jag tror jättemycket på, nämligen det här som man brukar kalla "employer branding". Alltså, att vi beskriver våra arbetsplatser och stillar en nyfikenhet kring vad en domstol gör. Och att vi lockar sådana som skulle kunna söka till oss. Särskilt sådana som inte går den traditionella domarbanan då och så utan andra personalkategorier. Där ser jag en jättestor potential, att vi skulle kunna bli duktigare på att presentera oss själva.

JESPER: Och då är vi inne på de här frågorna varför överhuvudtaget vara där. Det är ju en fråga i sig. Är det viktigt för domstolar att vara sociala medier? Och vad skulle det i så fall vara bra för? Mari, vad tänker du?

MARI: Jag tänker för HD:s del så handlar det ju väldigt mycket om att det är väldigt många som är intresserade av våra avgöranden. Våra avgöranden, de finns väl redan i dag i väldigt stor utsträckning på Twitter inte minst. Men det är inte vi som är avsändare på dem utan det är andra som har lagt ut dem, ibland med någon kommentar och så vidare. Och det är lite grann samma sak där, att varför ska vi inte vara först på bollen? Att det är vi som lägger ut det. Det är ett sätt att sprida information om det vi gör.

JESPER: Så liksom att äga frågan, är det någon typ... något som liknar tolkningsföreträde där också. Där har vi en byggsten. Vad finns det mer för... Och då skulle just Twitter kunna vara en lämplig kanal som HD nu är på gång med.

MARI: Alltså, jag ser precis som Ylva redovisade att de här olika medierna har olika målgrupper. Och för HD:s del så tror jag att det är Twitter som är det som ligger närmast till hands och som vi väl kommer att börja med. Vi ser i nuläget inte något behov av att gå vidare med andra sociala medier utan vi vill sprida våra avgöranden.

JESPER: Mm. Fredrik.

FREDRIK: Vi har i huvudsak jobbat med hemsidan. Vi har ju flera olika hemsidor eftersom vi har olika grenar av verksamheten. Och skälet till att vi har valt den vägen tillsvidare i varje fall, det är att vi är otroligt angelägna om att kvalitetssäkra all information som kommer ut från domstolen. Jag är väldigt imponerad av det som Helsingborg gör, men man ska ju också vara medveten om att det finns en fara i detta. Om man har för mycket bloggar och för många som skriver och så, så finns det en risk att det som sägs där inte är kvalitetssäkrat och att domstolen talar med en röst som kanske inte alla känner sig helt bekväma med. Det har gjort att vi till dess att vi har hittat former för det har vi varit lite avvaktande – och följer med stort intresse det som sker i andra domstolar. Där jag kan säga att det finns bra erfarenheter men det finns också en del erfarenheter som säger att det där kanske man ska vara lite försiktig med. För här kan man få ett intryck av att det här är en officiell röst från domstolen, när det i själva verket är ett ganska personligt inlägg från någon enskild domare eller så. Och det där är jag angelägen om att undvika.

JESPER: Det här blir ju en fråga om utmaningar för domstolarna när det gäller sociala medier. För ni pratar ju om att det känns viktigt att vara i sociala medier och samtidigt så anar jag en viss känsla av att det är inte helt enkelt heller. Hur ser utmaningarna ut, hur ser trösklarna ut för domstolarna när det gäller sociala medier? Anders, vad tänker du?

ANDERS: Ja, men det är väl viktigt att vi är där medborgarna är, och många är ju på de sociala medierna. Dagens ungdomar läser inte papperstidningar, så det är viktigt att vi är där de är. Sedan är det väl en läroprocess för oss i domstolarna. Vi har inte hållit på med sociala medier särskilt länge så det är ju väldigt bra att en domstol som Helsingborgs tingsrätt går i bräschen här och som vi kan lära oss av.

JESPER: Jag skulle vilja kolla en sak också. Vi har pratat framför allt om myndighetskonton, alltså detta är Svea hovrätts Twitterkanal och detta kommer att bli Högsta domstolens Twitterkanal och så vidare. Det är ju en del av sociala medier så som vi ser det, men det andra är ju personliga konton. Och nu vänder jag mig med en nyfikenhet till Ylva. Ylva Norling Jönsson, chef för Helsingborgs tingsrätt, du har ett personligt Twitterkonto där det står så här "Lagman i Helsingborgs tingsrätt. På den här platsen gör jag egna uttalanden. Tingsrätten har en officiell Twitterkanal, följ gärna den också". Varför startade du ett Twitterkonto?

YLVA: Från början så var det nog helt enkelt av nyfikenhet. Vi är mitt uppe i digitaliseringen och det här är nog det största som händer under vår levnadsålder, tror jag. Och för att kunna hänga med i den här digitaliseringen så måste vi helt enkelt börja någonstans. Då måste vi testa det som finns just nu. Nu är det Twitter, LinkedIn och Facebook. Det kanske är något helt annat om fem år. Men om vi inte ens har provat så blir det jättesvårt att hoppa på tåget då, för det går bara fortare och fortare och fortare. Så jag började nog helt enkelt av nyfikenhet. Jag tänkte att jag måste se vad det är för någonting. Det kan inte vara så farligt. Så jag startade ett konto och sedan följde jag några personer som jag tyckte var intressanta. Sedan provade jag med ett litet inlägg, och det var inte så farligt. Datorn exploderade inte.

JESPER: Ditt första inlägg, vad handlade det om?

YLVA: Jag minns faktiskt inte det måste jag erkänna.

JESPER: Oj!

YLVA: Det är alldeles sant.

JESPER: Men dina andra, vad väljer du att twittra om?

YLVA: Jag twittrar om saker som jag tycker är intressanta och som jag hoppas är intressanta för andra. Det är ofta juridiska frågor. Det kan vara lagstiftningsfrågor som är på gång. Det kan vara ett intressant rättsfall – även om jag där alltid är väldigt försiktig för att inte riskera att jag inte uppfattas som objektiv. Det kan också vara samhällsfrågor. Ofta delar jag artiklar som jag tycker är läsvärda, och där har jag en egen lite fortbildningstanke som går ut på att det finns ju väldigt, väldigt, väldigt mycket på sociala medier som jag inte tycker är läsvärt och som jag inte tycker bidrar till att höja kunskapsnivån. Då tycker jag att ju fler av oss som kan dela bra artiklar, bra inlägg, korrekta beskrivningar, desto bättre. Så att detta också finns tillgängligt för den som vill läsa om något. Så jag försöker helt enkelt twittra om sådana frågor som jag tycker är intressanta och som jag tänker mig kan vara av intresse för någon annan också.

JESPER: Härligt. Då undrar jag ju här, är det fler twittrare här runt bordet med personliga konton?

MARI: Jag har ett Twitterkonto men...

JESPER: Mari har ett Twitterkonto.

MARI: Men twittrar inte. Jag är där och läser och är nyfiken på andra.

JESPER: Ja, det är... absolut. Fredrik?

FREDRIK: Jag har avstått hittills därför att jag har uppfattat det så att jag kan aldrig uttala mig i någon annan egenskap än som president för Svea hovrätt. Sedan är det väl så att den här kommunikationskanalen som Ylva använder sig av är jättebra så länge den används av personer som Ylva, nämligen har gott omdöme. Det finns andra exempel som... Så man måste vara medveten om att man kan inte uttala sig i någon annan roll än som chef för den domstol som man ansvarar för.

JESPER: Men jag måste fråga här, för du har... Vi nämnde tidigare Ekots lördagsintervju, Domstolen – friad eller fälld, det känns ju som arenor där man blir väldigt... där blir du ju väldigt förknippad med Fredrik Wersäll, chef för Svea hovrätt. Och du svarar på frågor och du uttalar dig. Skulle det inte vara lika självklart för dig att finnas på Twitter?

FREDRIK: Absolut, men då skulle jag göra det i egenskap av president för Svea hovrätt och inte i egenskap av Fredrik Wersäll.

JESPER: Nej, nej. Mari?

MARI: Jag ser mig... Nu twittrar jag ju inte men om jag skulle twittra så skulle jag ju twittra i egenskap av justitierådet Mari Heidenborg, inte som privatperson. För den linjen finns i min värld inte. Är jag där så, de yttranden jag gör där, de kommer att tillskrivas mig i min yrkesroll och jag gör dem i min yrkesroll.

JESPER: Men är det något problem? Skulle du... Du sa själv, du följer mycket på Twitter men du är inte särskilt aktiv själv. Men skulle du se något problem med att bli mer aktiv? Jag menar att du blir identifierad som Mari Heidenborg, domare vid Högsta domstolen, men finns det något hinder för att bli mer...

MARI: Inget hinder, men jag ser inget direkt behov för mig att gå ut och vara mer aktiv på Twitter.

JESPER: Nej. Anders?

ANDERS: Jag har ett Twitterkonto men jag är inte heller aktiv. Jag är väl där och läser och lär mig.

JESPER: Tänker du att "Jag vill bli mer aktiv"? Och varför i så fall eller varför inte?

ANDERS: Ja, jag har inte känt något behov egentligen. Jag känner också så att har jag något att säga så säger jag det i egenskap av domstolschef och då lägger jag ut det på vår hemsida eller i något annat forum. I så fall skulle nog domstolen skaffa ett officiellt Twitterkonto.

JESPER: Samtidigt har ni ju flera gånger under det här samtalet varit inne på att det är viktigt att domare och domstolen finns där allmänheten finns. Det är viktigt att finnas där människor finns. Vi ser ett förändrat medielandskap. Sociala medier blir allt viktigare. Är det inte viktigt att domare rent allmänt också finns närvarande som sig själva i de sammanhangen?

ANDERS: Men då är det nog naturligare att skriva en debattartikel. Och där tycker jag att domarna kunde vara lite mer aktiva. Vi har ju stor kunskap om lagstiftning och samhället och den tycker jag kanske att vi borde använda oss mer av. Men då skulle det vara mer naturligt att skriva i någon av dagstidningarna.

JESPER: Ylva.

YLVA: Fast jag menar att det ena utesluter inte det andra. Och att skriva en debattartikel, det är ändå ett rätt så stort jobb. Det tar lite tid och man får lägga ner möda på det. Twitter är ju betydligt enklare och kortare. Och jag menar precis som ni att det går absolut inte att göra en skillnad på privatpersonen Ylva och lagmannen Ylva, och det är också därför som jag anger det tydligt på mitt Twitterkonto. Men däremot så delar jag olika inlägg om samhällsfrågor och annat, medans tingsrättens officiella konto, där skulle det kännas mer främmande att dela en artikel om en intressant samhällsfråga till exempel. Det tycker jag är enklare att göra i egenskap av lagman än i egenskap av domstol. Men sedan vill jag också säga att en annan stor fördel med Twitter, och det behöver man förstås inte göra egna inlägg för, det är att det är ett väldigt bra sätt att få olika juridiska nyheter. Juridiska nyheter får inte riktigt lika stor plats i de traditionella medierna. Men just på Twitter så finns det väldigt mycket att hämta. Så jag tycker också att det är en enormt bra kunskapskanal.

JESPER: Jag tänkte avrunda den här delen kring just sociala media med ännu en gallupfråga. Vi har varit inne på det här med just domare på Twitter, personliga konton på Twitter, borde det finnas fler domare på Twitter?

YLVA: Mitt enkla svar är absolut, ja. Och det är av det skälet som jag sa tidigare, att i de flesta sociala medier så finns det ganska mycket som jag menar inte är värt att läsa. Och ganska mycket som jag menar är direkt felaktigt. Då tänker jag mig att många domare antagligen skulle göra alldeles utmärkta inlägg och vi behöver mer av de bra inläggen på sociala media.

JESPER: Okej, bra. Fredrik?

FREDRIK: Jag tror att det är bra ju mer aktiva våra domare är. Men jag tycker också att vi i domstolarna bör ge alla ett stöd. Kanske lite råd och tips om hur man agerar i olika sammanhang. Där kan vi säkert bli ännu bättre.

JESPER: Det vill jag att du preciserar lite också när det gäller råd och stöd. Vad är det du tänker?

FREDRIK: Vi har i Svea hovrätt avdelat en domare som har varit pressekreterare tidigare med mycket stor mediavana, avdelat 20 procent av hans arbetstid för att vara ett stöd till våra domare i kommunikation överhuvudtaget. Och det där har slagit otroligt väl ut. För jag tror att ju mer professionella vi kan vara, desto bättre är det. Det är jättebra om vi kan vara aktiva i alla möjliga sammanhang, men vi måste också vara medvetna om att vi kommer att värderas utifrån den professionalitet som vi agerar under.

JESPER: Då är det egentligen det... Det du efterfrågar är just att också som domstolschef och inom domstolen kunna ge stöd för dem som faktiskt vill vara aktiva på Twitter med personliga konton.

FREDRIK: Och att ge trygghet. Trygghet i rollen, för det är viktigt.

JESPER: Anders, fler domare på Twitter, bra eller dåligt?

ANDERS: Ja, vi behöver nog stöd här och sociala medier är relativt nytt för oss i domstolen och det här är en läroprocess. Jag vet inte själv riktigt vad jag tycker i olika frågor ännu. Jag har inte hunnit bilda mig någon uppfattning än, så ja... Och min åsikt kommer att förändras under tiden också, tror jag.

JESPER: Diplomatsiskt svar, tycker jag.

Skratt

JESPER: Mari?

MARI: Ja, men det är klart att jag är positiv till att domare hörs i samhällsdebatten i alla olika forum som finns, debattartikel, på Twitter och så vidare. Man måste vara medveten om att är man inne i den debatten så är man det inte som privatperson utan det faller tillbaka på hela domstolsvärlden.

JESPER: Och jag vill bara avslutningsvis där, för det slår mig att när vi pratar om mediefrågor, alltså mötet med traditionella, redaktionella medier, så har Sveriges domstolar också i sin mediestrategi varit tydliga med att det en domstol gör påverkar bilden av hela Sveriges domstolar. Det låter inte som att det är någon större skillnad här när vi pratar om sociala medier.

MARI: Nej, det är samma.

JESPER: Det är detsamma, så det är en utvecklingsfråga där också.

Nu har ni varit med i premiäravsnittet av Domstolspodden. Vi har pratat på temat ”domstolars kommunikation med omvärlden”. Vi hoppas så klart att det blir en fortsättning på Domstolspodden med ännu fler program. Och jag tänker ge er chansen nu att svara på om ni har solklara idéer på ämnen som skulle vara spännande att ta upp i Domstolspodden framöver, där ni känner att det här skulle få mig att sitta som klistrad. Det här skulle vara en tvättäkta kioskvältare i hängmattan eller i soffan, var det nu är. Vad skulle ni vilja höra i Domstolspodden framöver?
Mari Heidenborg.

MARI: Jag har tänkt väldigt mycket på den här frågan och att hitta det här kioskvältarämnet, och det beror ju lite grann på vad målgruppen är. Men jag har i alla fall fastnat egentligen för två olika ämnen beroende på det. Och det ena ämnet är någonting som diskuteras ganska mycket i domstolsvärlden nu och det handlar om domstolarnas förändrade roll. Domstolarnas makt har ökat. Vi har börjat få någonting som man kan nästan prata om som lite maktindelning i Sverige, det har vi inte haft förut. Det skulle jag tycka vore ett intressant ämne. Hur påverkar det? Vad är det som har gjort att domstolarna får mera makt och så vidare? Och vad ställer det för krav på domstolarna att förvalta den här makten? Vilket ställer egentligen ännu högre krav på att vi når upp till det här förtroendet. Det är en fråga. Det som jag också tänkte på som jag tycker är rätt intressant, det handlar om barnen i rättsprocesser överhuvudtaget. Barn är några som väcker mycket känslor. Vi har vårdnadsmålen, vi har en del förvaltningsrättsliga mål som handlar väldigt mycket om barn. Vi har barn i brottmål. Och det som ofta är symptomatiskt för alla de här, det är att barnen syns inte. De kommer i bästa fall till tals genom andra, men de är osynliga och så vidare. Det är också någonting som jag skulle tycka vore ett ganska intressant ämne.

JESPER: Två väldigt intressanta ämnen. Domstolars makt och barn i domstol. Vitt skilda ämnen. Tack Mari. Anders Hagsgård, kioskvältare till Domstolspodden?

ANDERS: Ja, jag är ju chef för en migrationsdomstol och migrationsfrågor är ju väldigt mycket i medierna. Men jag upplever att det finns rätt bristfälliga kunskaper på många håll om hur systemet ser ut när det gäller uppehållstillstånd. På vilka grunder man kan få uppehållstillstånd och där man inte kan få uppehållstillstånd? Så där skulle jag nog gärna se en podd där man diskuterade migrationsmål och utlänningslagstiftningen. En annan fråga som jag tror kan vara intressant att prata om är varför straffar vi människor. Alltså, påföljdssystemet. Blir man bättre av att sätta någon i fängelse eller varför sätter vi människor i fängelse?

JESPER: Mycket spännande. Migrationsmål och påföljdsfrågor. Två inspel till Domstolspodden. Fredrik Wersäll.

FREDRIK: Jag är ju väldigt förtjust i Maris maktdelningsämne och har pratat rätt mycket om det. Men en annan fråga som jag tror skulle väcka mycket intresse från allmänheten, det är frågor om bevisvärdering. Hur bevisvärderar man och hur ser beviskraven ut? Krävs det hundra procentig eller räcker det med 97 procent? Och ser det olika ut i olika typer av mål? Hur ser vi på vittnespsykologer och sådant? Det skrivs mycket om det och det teoretiseras mycket om det – och spekuleras mycket om det. Det tror jag skulle vara intressant.

JESPER: Tack för det. Ylva Norling Jönsson.

YLVA: Nu är jag sist ut och först vill jag säga att jag är jättesugen att lyssna på de programmen som ni precis har initierat.

Skratt

YLVA: Men någonting som jag själv tycker skulle vara intressant, det är att ha en domstolspodd som handlar om vad ny teknik och digitalisering gör för själva processen i domstol. DNA-bevisning till exempel har ju påverkat jättemycket. Och nu kommer det nya bevis där vi snart

kommer att ha små filmsnuttar från mobiltelefoner i vart och vartannat mål. Poliserna kanske kommer att ha kroppskameror när de gör ingripanden. Vad innebär det här för själva processen? Behöver vi definiera om muntliga och skriftliga bevis? Vad gör det för omedelbarhetsprincipen? Vad gör det för olika förhör? Det där tycker jag skulle vara intressant att höra om.

JESPER: Mycket bra. Tack för väldigt, väldigt bra idéer till Domstolspodden framöver och vi får se var det landar någonstans när det gäller Domstolspodden. Jag vill nu passa på att säga stort tack för att du var med i Domstolspodden, Ylva Norling Jönsson, chef för Helsingborgs tingsrätt.

YLVA: Tack så mycket för att jag fick vara med.

JESPER: Fredrik Wersäll, chef för Svea hovrätt.

FREDRIK: Nöjet är på min sida.

JESPER: Anders Hagsgård, chef för Förvaltningsrätten i Göteborg.

ANDERS: Det var roligt att få vara med.

JESPER: Och Mari Heidenborg, domare i Högsta domstolen, tusen tack.

MARI: Tack. Det var jättespännande!

JESPER: Och vi vill gärna höra vad du som lyssnare tyckte om Domstolspodden. Det kan du berätta för oss genom att använda #domstolspodden på Twitter eller genom att mejla till domstolspodden@dom.se. Du får gärna komma med tips, precis som Mari, Anders, Fredrik och Ylva, på vad du tycker att vi borde ta upp i Domstolspodden framöver.

Jag heter Jesper Nietzsche och från Domstolspodden säger vi – på återhörandel!

Musik